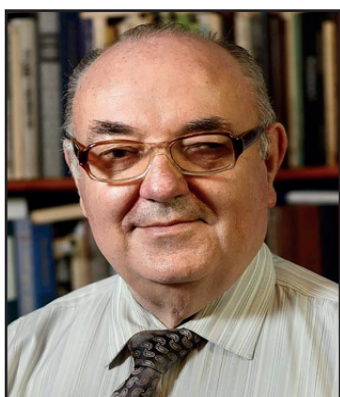

ВОЙТОВИЧ ЛЕОНТІЙ ВІКТОРОВИЧ

Коли помирає Людина, світ стає біднішим... Невимовно боляче писати ці слова про Леонтія Вікторовича Войтовича. 7 лютого 2023 р., на 72-му році життя, він відійшов у кращі світи... Це величезна втрата для родини, колег, наукової та освітянської спільноти України.

Леонтій (або Левко, як його любляче називали друзі) Войтович народився 16 травня 1951 р. в м. Єманжелінськ Челябінської обл. в родині репресованих галичан. Батько — Віктор Йосипович (1900—1952 рр.) — як австро-угорський офіцер був учасником Першої світової війни,

воював на Італійському фронті. Згодом як четар Української галицької армії боровся за незалежність ЗУНР та УНР. У роки Другої світової — радянський військовий інженер III рангу. Мати вченого — Антоніна Томівна Войтович-Боркова (1911—1997 рр.) — працювала вчителькою, а на засланні в повоєнні роки — педагогом у будинку для сиріт в Єманжелінську. Син уже немолодих репресованих галицьких інтелігентів у ранньому віці втратив батька, який трагічно загинув на шахті, а згодом і бабусю. Тож дитинство було важким — серед бараків, де проживали сім'ї покараних сталінським режимом українців, балтійських народів, кримли, калмиків. Незважаючи на це, Леонтій Вікторович завжди з теплотою згадував ті роки — хлопчачий футбол (любов до цього виду спорту він пронесе крізь усе життя), гуляння териконами в кампанії з вірним псом Шариком, спілкування та ігри з дітьми інших депортованих.

Цитування: Соляр І., Волошук М., Батрак Л., Кашук О., Козловський С., Овсінський Ю., Файда О. Войтович Леонтій Вікторович. *Український історичний журнал*. 2023. № 2 (569). С. 236—244.

© Видавець ВД «Академперіодика» НАН України, 2023. Стаття опублікована на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

Із початком «відлиги» 1956 р. разом із матір'ю переїхав на Миколаївщину (Львівська обл.), де проживала тітка по материній лінії. Тут у 1967 р. він закінчив місцеву середню школу. Антоніна Томівна самостійно виховувала сина, важко працювала на кількох роботах (на побуткомбінаті та вчителювала у двох школах), тож хлопчина ріс самостійним і допитливим, проводив багато часу з однолітками на вулиці, читав книжки та навчався. Як сам неодноразово згадував, на його зацікавлення історією вплинули двоє людей — Мирослав Усцький (шкільний товариш батька, математик за фахом й історик за покликанням) і Галина Плетінь-Педаш (класна керівниця, вчителька географії та історії), котрі, бачачи інтерес юнака до пізнання минулого, дарували йому книжки зі власних бібліотек, формуючи майбутні гуманітарні вподобання.

Тут, серед мальовничих краєвидів Миколаєва на Дністрі, поступово закладалися основи наукових і пізнавальних обріїв ученого. А почалося все з невеличкої Біблії, яку Левкові подарував далекий родич і парох місцевої церкви о. Володимир Федусевич. Відтак захопився Стародавнім світом, війнами юдеїв з єгиптянами та філістимлянами. Помітивши цей інтерес, о. Володимир передав юнакові кілька старих, віддрукованих ще на початку 1900-х рр., підручників з історії античності й середніх віків, які стануть фундаментом домашньої книгозбірні. У далеких родичів удалося знайти цінні історичні праці таких офіційно дозволених авторів, як росіяни М. Карамзін, В. Ключевський, О. Шахматов, С. Соловйов, а ще тих, хто в ті часи перебував під негласною забороною — українців М. Грушевського, С. Томашівського, М. Кордуби та ін. Серед читацьких інтересів хлопця також були книги видатних філологів-славістів — П.Й. Шафарика, Л. Нідерле, Г. Ловмянського. Цікавився він і поезією — П. Верленом, Г. Аполлінером та найбільше Ф. Війоном.

Середина 1960-х рр. — поступове згасання «відлиги» й початок нового наступу системи на все те національне, українське, що не вписувалося в рамки радянської ідеології. А також це період, коли діяло негласне табу щодо вступу на певні спеціальності дітей і членів родин колишніх репресованих. Не оминула ця доля й Леонтія Войтовича — будучи здібним, здобувши глибоку самостійну освіту (на рівні дореволюційних класичних гімназій), юнак не міг вступити на історичний факультет. Як правило, маючи в біографії факти, які свідчили про «неблагонадійність», діти жертв сталінізму обирали технічні професії. Тож він подав документи на механіко-машинобудівний факультет Львівського політехнічного інституту за спеціальністю «Динаміка й міцність машин» (1967 р.), де навчався під керівництвом д-ра техн. наук, проф. кафедри динаміки та міцності машин Михайла Комарова. Леонтій Войтович завжди з усмішкою й теплотою згадував свої студентські роки, викладачів, однокурсників, одногрупників, котрі жартома називали власне коло «пажеським корпусом».

В юнацькі роки сформувалися й естетичні вподобання майбутнього вченого. Він багато читав класиків української, польської, російської літератури, цікавився вже згаданими французьким поетами, лірикою трубадурів, творами Х.Р. Хіменеса та Ф.Г. Лорки. У вільний від навчання час відвідував роз-

ташовану поряд із політехнічним інститутом Львівську філармонію, де слухав концерти симфонічної музики. Поцінював також органні й інструментальні доробки Л. ван Бетховена, А. Вівальді, Й.С. Баха.

Після завершення навчання 1972 р. здобув фах «інженер, механік-дослідник» і почав працювати на різних посадах із технічного забезпечення в лавах радянської армії, а також у виробничому секторі на Закарпатті. Був заступником командира батальйону з технічної частини 315-го мотострілецького полку, котрий дислокувався в ті часи в м. Берегове. Попри «сумнівну» з погляду системи біографію Леонтій Войтович завдяки сумлінній роботі зумів досягти високих посад провідного конструктора та завідувача сектору Всесоюзного науково-дослідного технологічного інституту ремонту й експлуатації машинно-тракторного парку; працював головним механіком і головним інженером у Береговому — на одному з найбільших деревообробних комбінатів; за цей час упровадив у серійне виробництво понад два десятки власних розробок, патентів, винаходів.

Із Закарпаттям, де пройшли молоді роки та зрілість, його природою й людьми Л. Войтовича завжди пов'язували добрі спогади. Зважаючи на специфіку радянської промисловості, більшість тогочасних заводів мали також військово-оборонне виробництво, тож він і надалі ніс військову службу, пройшовши шлях від лейтенанта до підполковника запасу, розвиваючи практичне мислення, планування та сумлінне ставлення до обов'язків. Звідси ж зародилося зацікавлення проблемами військової й воєнної історії, працями теоретиків військової думки, історією війн, зброезнавством. Зі службою пов'язані маловідомі сторінки життя — часті «відрядження» у Середню Азію (Казахстан, Узбекистан, Туркменія) як спеціаліста з військово-технічного будівництва, а як військового радника — в Ефіопію, де з середини 1974 р. точилася спершу громадянська, а пізніше сомалійсько-ефіопська (1977—1978 рр.) війна. Неодноразово у вузькому колі кафедральних колег згадував ці поїздки, специфіку бойових дій у регіоні та окремі епізоди, безпосереднім свідком яких був, проте, зі зрозумілих причин, цю інформацію до розпаду СРСР не міг розголошувати.

Із середини 1990-х рр. Леонтій Войтович працював на керівних посадах у Миколаївському р-ні Львівської обл. Був першим заступником голів райдержадміністрації та райради, де займався питаннями розвитку будівництва, промисловості, транспорту, енергетики, комунального господарства. В ті непрості для України часи, за кризи промисловості, зростаючого безробіття, інфляції, недофінансування, він завжди активно виступав за збереження історичної спадщини, організовував на Миколаївщині краєзнавчі конференції, круглі столи.

Водночас ще з 1970-х рр. як на приватному, так і згодом на професійному рівнях підтримував зв'язки з відомими українськими та іноземними істориками-медієвістами, ранньомодерниками Олександром Зиміним, Ярославом Ісаєвичем, Ігорем Мицьком, Михайлом Брайчевським, Ярославом Боровським, Миколою Котлярем, Миколою Ковальським, Валерієм Смолієм, Валерієм Степанковим, Віктором Брехуненком, Тарасом Чухлібом, Юрієм Мициком, Наталією Яковенко, Леонідом Тимошенком, Миколою Крикуном, Романом

Шустом, Даріушем Домбровським та ін. У квітні 1985 р. у житті Леонтія Войтовича сталася важлива подія — знайомство з Я. Ісаєвичем, який тоді обіймав посаду завідувача відділу історико-культурних пам'яток Інституту суспільних наук АН УРСР (1984—1989 рр.), а пізніше стане академіком НАН України та директором Інституту українознавства. Слід зауважити, що до цього часу Л. Войтович уже мав ряд напрацювань, головню з проблем етногенезу раних слов'ян та історії козацтва (котрі, щоправда, не публікував, писав «у стіл»). Утім Я. Ісаєвич відхилив ці зацікавлення, порадивши звернути увагу на потребу студіювання малодослідженої, але перспективної тематики — генеалогії Рюриковичів. Наступні двадцять п'ять років (аж до 2010 р., коли Я. Ісаєвич відійшов у Вічність) минули в активній науковій співпраці обох учених. Я. Ісаєвич став керівником кандидатської («Удільні князівства Рюриковичів і Гедиміновичів у XII—XVI ст.», 1994 р.) та науковим консультантом докторської («Князівські династії Східної Європи (кінець IX — початок XVI ст.): склад, суспільна і політична роль», 2001 р.) дисертацій Л. Войтовича, був першим читачем та критиком його праць, науковим редактором монографій. Дослідник завжди підкреслював його роль як учителя, до котрого хоч і потрапив уже частково сформованим науковцем, та все ж перейняв ряд необхідних для ремесла історика вмій і навичок, а саме критичний підхід до опрацювання історичних джерел, сувору аргументованість висновків, виваженість у побудові концепцій, увагу до найдрібніших деталей, обережне використання історичних дефініцій, термінів — усе те, що надалі «прищеплюватиме» тепер уже своїм учням.

В Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України Леонтій Войтович прийшов знаним фахівцем (зарахований 1 листопада 1994 р. за контрактом терміном на один рік на 0,5 ставки за сумісництвом на посаду наукового співробітника відділу історії середніх віків), де працював (в окремі скрутні періоди навіть на 0,1 ставки) старшим, а пізніше головним науковим співробітником. Тут у нього склалися теплі, приязні стосунки з колегами — Володимиром Александровичем, Іваном Паславським, Юрієм Ясіновським, Ярославом Книшем, Романом Голиком, Мартою Жук, Наталією Дубинкою та ін. Водночас, підтримуючи давні, нав'язував і нові наукові контакти з М. Крикуном, М. Котлярем, Я. Дашкевичем, О. Головком, Л. Тимошенком, М. Рожком, Л. Крушельницькою, Ю. Лукомським, М. Филипчуком, Ф. Стеблієм, І. Соляром, І. Патером, Л. Батрак, О. Середою, М. Ільницьким, М. Капралем, С. Павлюком, О. Купчинським, С. Лиманом, С. Сорочаном та багатьма іншими. Широки було й коло закордонних партнерів і колег Л. Войтовича, з якими він підтримував тісні зв'язки, долучався до організації конференцій, круглих столів, випуску спільних збірників, колективних монографій — Дюла Кріштов, Марта Фонт (Угорщина), Дюра Гарді (Сербія), Станіслав Срока, Єжи Сперка, Даріуш Домбровський, Віталій Нагірний, Адріан Юсупович (Польща) та ін.

Перша праця Л. Войтовича «Генеалогія династії Рюриковичів» (Київ, 1990 р.) стала одним із ґрунтовних досліджень цієї проблеми в пізній радянській і, зокрема, українській історіографії, сприяла (після ледь не столітньої

перерви) поверненню генеалогічних студій у науковий дискурс, до кола допоміжних історичних дисциплін, знайомила загал істориків із доробком авторів кінця XIX — початку XX ст., працями, виданими в еміграції, а також зі власними базовими генеалогічними таблицями династії Рюриковичів. Наступною стала «Генеалогія династій Рюриковичів і Гедиміновичів» (Київ, 1992 р.), де вперше подано розгорнуті родовідні таблиці та докладну бібліографію до них.

Поряд із генеалогією важливе місце в наукових студіях Л. Войтовича займала історія Русі. Він, за словами своєї університетської колеги О. Щодри, розглядав процес роздроблення на окремі князівства в руслі середньовічної європейської історії за аналогією з німецькими, польськими та іншими землями, і дійшов висновку, що ці удільні князівства мали всі ознаки середньовічних держав. Дискусійним характером вирізнялися й написані з позицій норманізму праці Л. Войтовича, присвячені появі та ролі вікінгів у Східній Європі, початкам династії Рюриковичів, генезі руської державності. Ще один напрям у дослідженнях ученого — історія Галицько-Волинського князівства, зокрема його володарів Романа Мстиславича, Данила Романовича, Лева Даниловича.

Л. Войтович любив дискутувати зі знайомими медієвістами (в його доробку чимало статей, де вже в назві фігурує термін «дискусія»). Згадаймо полеміку, яка розгорнулася переважно в російській історіографії навколо проблеми автентичності «Слова о полку Ігоревім». Український фахівець виступив із вагомими аргументами на захист оригінального характеру пам'ятки, звернувши увагу на факти, які інші учасники дискусії раніше не брали до уваги, зокрема на обізнаність невідомого автора твору з технологією виробництва сталі й мечів, особливостями криці з околиць с. Харалут, конструкцією «латинських» шоломів, топографією району Пліснеська. Тож доволі переконливим став його висновок про те, що всіх цих деталей не міг знати жоден фальсифікатор XVIII ст.

Здобутки Л. Войтовича у царині історичного краєзнавства вражають. Його численні статті в періодичних виданнях, попри популярний виклад матеріалу, водночас зберігають науковий характер. Чималу увагу дослідник приділяв історії міст, зокрема Львова, Миколаєва, Берегового, Роздола, Комарна, Степані. У цьому контексті слід згадати і праці, присвячені єврейській громаді в Миколаєві та загалом на Галичині.

Військова історія — окремий напрям досліджень. Так, завдяки ініціативі вченого у 2016 р. на історичному факультеті Львівського національного університету ім. Івана Франка було відкрито відповідну спеціалізацію. Л. Войтович тут читав низку лекційних курсів, а саме «Історія війн, дипломатії та військового мистецтва», «Військово-теоретична думка та логістика XIX—XX ст.», «Історія зброї (зброезнавство)». Підсумком наукових студій і практичного викладання стало 3-томне видання «Історія війн і військового мистецтва» (2017—2019 рр.), яким фахівець особливо пишався, зрештою як й авторським колективом (Віктор Голубко, Валерій Грицюк, Леонід Кривизюк, Олександр Лисенко, Юрій Овсінський). Зважаючи на досвід офіцерської служби та маючи спільні наукові зацікавлення у царині військової істо-

рії, охоче співпрацював із колегами з Національної академії сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного в різних форматах — організовував спільні конференції, налагодив випуск спеціалізованих видань, координував авторські колективи. Особливо теплі стосунки склалися з начальником вишу генерал-лейтенантом Павлом Ткачуком, полковником Леонідом Кривизюком та ін.

Одним із магістральних векторів стали сходознавчі студії. Досліджуючи генеалогію князівських династій Східної Європи, Леонтій Войтович почав поглиблено вивчати рід Чингізидів і правителів Золотої Орди. Підсумком напрацювань стала перша не тільки в українській, а й в європейській історіографії монографія «Нащадки Чингіз-хана: Вступ до генеалогії Чингізидів-Джучидів» (2004 р.), в якій учений детально проаналізував джерельний корпус, критично опрацював історіографічний доробок попередників та намітив подальші шляхи для майбутніх дослідників цієї тематики. В руслі зацікавлень генеалогією золотоординських володарів також слід зазначити численні праці з окремих проблем русько-хозарських, русько-вірменських, русько-грузинських, русько-ординських взаємин. Окремо варті уваги й дослідження етногенезу кримськотатарського народу, дискусійним проблемам якого автор присвятив відповідну монографію, що побачила світ 2009 р., а також низку статей, де намагався довести його походження від кочових тюркомовних племен степової України — найперше половців, а ще берендеїв, ковуїв, торків та ін. У 2006 р. вченого разом із відомим сходознавцем Я. Дашкевичем було запрошено на Форум дослідників монгольського народу, приурочений до 800-ї річниці становлення національної державності, який проходив в Улан-Баторі. У дружньому колі Л. Войтович неодноразово згадував ту поїздку в Монголію, надто переліт гелікоптером до стародавньої столиці Каракорума, ночівлю в юрті серед безкрайого степу, специфічну місцеву кухню.

Понад двадцять років науковець працював у Львівському національному університеті ім. Івана Франка: з 2001 р. — професор кафедри давньої історії України та допоміжних історичних дисциплін; з 2006 р. — завідувач кафедри історії середніх віків і візантиністики. Не багато було кафедральних очільників, котрі б так, як Л. Войтович, переймалися її інтересами, дбали про кожного співробітника. Він уважно відстежував наукове зростання викладачів, керував роботами аспірантів, вів семінари, залучаючи талановиту студентську молодь до активної пошукової праці в напрямках, які сам розробляв, окреслював майбутні дослідницькі горизонти. Так, за дієвого сприяння Л. Войтовича 2013 р. при кафедрі постав Львівський медієвістичний клуб як осередок молодих дослідників — студентів історичного факультету, а сам завідувач був членом редакційної колегії «Записок ЛМК».

У Леонтія Войтовича склалися надзвичайно приятні, майже батьківські стосунки з колегами, які в різні роки працювали та нині працюють у закладі — Юрієм Овсінським, Олегом Файдою, Ігорем Лильом, Миколою Мельником, Назарієм Козаком, Модестом Чорним, Андрієм Филипчуком, Іллею Паршиним, Сергієм Козловським, Олександром Кашуком та ін. Завжди наголошу-

вав, що його надійним «майордомом» була лаборантка Ольга Горлаченко — за відсутності Леонтія Вікторовича справжня берегиня кафедри. У 2021 р. її змінила Олена Гайдукевич, яка під керівництвом професора Л. Войтовича органічно влилася у дружній колектив.

Багато часу вчений присвячував підготовці навчальних матеріалів. Так, перший посібник з історичного краєзнавства за його редакції вийшов ще 1993 р. й досі успішно використовується вчителями гімназій та шкіл. У співавторстві з Олександром Целуйком видано перший в Україні посібник із генеалогії. Під керівництвом Леонтія Войтовича творчий колектив (Назарій Козак, Юрій Овсінський, Модест Чорний) підготував у 2010 р. «Medium aevum: Середні віки» — один із перших у нашій країні підручників з середньовічної історії, написаний на основі ґрунтовного аналізу найновіших медієвістичних досліджень, позбавлений застарілих радянських кліше та ідеологічних нашарувань. Вагомим здобутком кафедри став вихід у світ 2011 р. розробленого спільно з харківськими колегами підручника «Історія Візантії: Вступ до візантиністики» (Андрій Домановський, Назарій Козак, Ігор Лильо, Микола Мельник, Сергій Сорочан, Олег Файда).

9 грудня 2008 р. рішенням Атестаційної колегії МОН України Л. Войтовичу присвоєне вчене звання професора кафедри історії середніх віків та візантиністики. Тут він викладав низку лекційних курсів з історії середніх віків: «Хронологія», «Генеалогія», «Дискусійні проблеми середньовіччя», «Правлячі династії Європи», «Актуальні проблеми війн та військового мистецтва», «Генеза європейської цивілізації», «Русь в Європі», «Військово-теоретична думка, полководці, озброєння і логістика (до 1815 р.)», «Історія війн, військової дипломатії та військового мистецтва», «Людина на війні», «Проблеми українського війська», «Львів на тлі військових конфліктів», «Лицарство і лицарська культура», «Українське козацтво», «Міста й міська цивілізація середньовічної Західної Європи», «Жінка в європейській християнській цивілізації», «Ранньомодерне місто». Вів науковий семінар «Проблеми середньовіччя, візантиністики та археології», магістерські семінари «Історія середніх віків», «Військова історія». Особливо приятелював на історичному факультеті з В. Голубком, Р. Шустом, Б. Якимовичем, О. Целуйком, О. Щодрою, Н. Лешкович та ін.

Спеціалізовані вчені ради наукових установ і закладів вищої освіти неодноразово запрошували Л. Войтовича виступати у статусі опонента. Він завжди охоче відгукувався й опонував десятки разів, зокрема при захисті докторських дисертацій Сергія Федаки (2003 р.), Мирона Капраля (2004 р.), Володимира Бодрухина (2005 р.), Олександра Головка (2006 р.), Олега Бубенка (2006 р.), Любомира Михайлини (2007 р.), Олега Однороженка (2009 р.), Рустема Хаялі (2010 р.); кандидатських дисертацій Оксани Вінниченко (2001 р.), Володимира Собчука (2002 р.), Олександра Целуйка (2004 р.), Ольги Козубської (2004 р.), Наталії Кальницької (2004 р.), Олексія Москаленка (2004 р.), Григорія Заплотинського (2007 р.), Ігоря Шпики (2009 р.), Романа Миська (2009 р.), Ольги Клеймьонової (2010 р.) та ін.

Любив працювати з обдарованою молоддю, фактично створивши унікальну й потужну наукову школу з дослідження історії середніх віків. Лише за останнє десятиліття під керівництвом і науковим консультуванням Л. Войтовича кандидатські та докторські дисертації захистили Назарій Зубашевський (2011 р.), Михайло Куцин (2011 р.), Сергій Козловський (2012 р.), Павло Юрейко (2012 р.), Ілля Паршин (2014 р.), Іванна Папа (2014 р.), Марія Гаврилишин (2015 р.), Дмитро Лісін (2015 р.), Віра Гупало (2015 р.), Святослав Шеломенцев-Терський (2015 р.), Мирослав Волошук (2015 р.), Ігор Лильо (2019 р.), Олександр Кашук (2019 р.), Ярослав Онишук (2019 р.), Ростислав Вацеба (2019 р.). Отже медієвістичні студії у Львівському національному університеті ім. Івана Франка, загалом у місті та краї, отримали можливість для подальшого розвитку. На це були історичні підстави, цьому сприяли активність, дидактичний і науковий талант Леонтія Войтовича.

Варто зазначити про його працю як головного редактора та члена редакційних колегій фахових історичних видань: «Археологічні дослідження Львівського університету», «Вісник Львівського університету: Серія історична», «Княжа доба: історія і культура», «Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність», «Вісник Інституту археології», «Дрогобицький краєзнавчий збірник», «Генеалогічні записки Українського геральдичного товариства», «Записки Львівського медієвістичного клубу», «Нартекс», «Średniowiecze Polskie i Powszechne» та ін.

Ніколи знаний науковець не хизувався своїми нагородами, але завжди був вдячним усім, хто відзначав його здобутки. На засіданні Президії НАН України від 24 лютого 2003 р. йому присуджено премію ім. М.С. Грушевського — за цикл праць із давньої й сучасної соціально-політичної історії України. Президентським указом від 8 грудня 2015 р. Л. Войтович (поряд з іншими співавторами) отримав Державну премію України в галузі науки і техніки 2014-го року — за участь у підготовці фундаментальної багатотомної «Історії української культури». Нагороджений почесними грамотами Президії НАН України, відзнакою НАН України «За наукові досягнення» (2018 р.), почесними грамотами Львівської обласної державної адміністрації (2003, 2007, 2008 рр.), грамотами лауреата Форуму видавців у Львові (2001, 2006 рр.), урядовими відзнаками з нагоди 20-річчя незалежності України (2012 р.), 90-річчя від дня проголошення Західноукраїнської Народної Республіки (2008 р.). Як дійсний член НТШ (від 2013 р.) нагороджений ювілейною медаллю «140 років Наукового товариства ім. Шевченка».

Захоплення літературою втілювалося в написання власного роману-тетралогії «Пори року». Оповідь мала охоплювати період від 1682 до 1725 рр. і не містити жодного вигаданого персонажу чи ситуації. Перші дві частини (кожен із томів обсягом понад 600 стор.) були завершені ще в 1988—1989 рр., проте з огляду на складну економічну ситуацію та зайнятість автора так і не вийшли друком. Між 2011—2020 рр. Леонтій Войтович завершив третю й четверту частини роману, доповнив текст оригінальними історичними портретами та

гравюрами. Колеги з кафедри стали першими читачами і критиками літературного дітища вченого. На жаль, видати свої «Пори року» він так і не встиг...

У житті Л. Войтович був щирим, відвертим і компанійським. Поцінував старовинні українську, угорську, татарську кухні, сам любив кувхарити, особливо готувати бограч (ще з часів військової служби на Закарпатті). Цією стравою частував колег на спільних «виїзних» засіданнях кафедри. Інша пристрасть — футбол. Від підліткового віку він проніс любов до цієї «гри мільйонів», регулярно до певного часу грав сам та активно стежив за футбольними новинами.

Л. Войтович завжди «по-військовому» підкреслював, що хороший учений неможливий без «міцного тилу». На 2023 р. було заплановане відзначення «золотого» ювілею — пів століття він провів пліч-о-пліч із вірною та надійною супутницею життя Євою Михайлівною Войтович (із дому Сенік), фінансисткою, директоркою Миколаївської районної виконавчої дирекції Львівського обласного відділення Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Донька — Наталія Леонтівна Ощипок (Войтович) — кандидатка філологічних наук, викладачка Миколаївської гімназії, дослідниця української літератури кінця XIX — початку XX ст. Онуки Лев, Ольга, Петро були частими товаришами під час наукових експедицій дідуся, їм він присвячував свої монографії.

Друзі, учні, колеги незмінно поважали Л. Войтовича за високий професіоналізм, ерудованість, неймовірну працездатність, відповідальність і вимогливість, простоту й порядність. Він завжди намагався згуртувати навколо себе колег із такими самими рисами.

Світла пам'ять про Леонтія Вікторовича Войтовича назавжди залишиться у серцях усіх тих, хто знав його та працював разом із ним...

Надійшов / Received 09.03.2023

Ігор Соляр (Львів)
Мирослав Волощук (Івано-Франківськ)
Людмила Батрак (Львів)
Олександр Кащук (Львів)
Сергій Козловський (Львів)
Юрій Овсінський (Львів)
Олег Файда (Львів)